

๕๒๑๑๒๒๑๑ : สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

คำสำคัญ : การจัดการเศรษฐกิจชุมชน

เปลวเทียน เจษฎาชัยยุทธ์ :การจัดการเศรษฐกิจชุมชนข้าวหลามบ้านอาฮาม ตำบลท่าวัง
ผา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศ.สายันต์ ไพรชาญจิตร. หน้า.

การวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ
ชุมชนของกิจการข้าวหลามบ้านอาฮาม และนำเสนอแนวทางในการจัดการการผลิตข้าวหลามอย่าง
ยั่งยืนในฐานะที่เป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นจังหวัดน่าน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันข้าวหลามบ้านอาฮามมีคุณค่าทางเศรษฐกิจสูงมากและ
กลายเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมทั้งในระดับชุมชนหมู่บ้านอาฮาม ตำบลท่าวังผา อำเภอท่าวังผา
และจังหวัดน่าน กระบวนการผลิตและการจำหน่ายข้าวหลามเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆเข้ามามีส่วน
ร่วม ที่สำคัญได้แก่ประชากรในครอบครัวและชุมชนที่เป็นผู้ผลิตข้าวหลาม และผู้ผลิตวัตถุดิบที่
เกี่ยวเนื่องมีงานทำและมีรายได้เลี้ยงชีพตลอดปี และพบว่าเริ่มมีปัญหาในเรื่องความขาดแคลนไม้ไผ่
ข้าวหลามที่หายกและราคาสูงขึ้นเนื่องจากต้องซื้อจากกลุ่มผู้ตัดไม้ไผ่จากป่าธรรมชาติไกลจาก
ชุมชนเท่านั้น

ผู้ศึกษานำเสนอแนวทางในการจัดการเศรษฐกิจชุมชนข้าวหลามบ้านอาฮาม ๔ ประเด็น
คือ

๑. รมรงค์ให้มีการปลูกสวน/ป่าไผ่ข้าวหลามในพื้นที่ชุมชนบ้านอาฮามและพื้นที่ใกล้เคียง
และลดการใช้ไม้ไผ่จากป่าธรรมชาติลงโดยเร็ว
๒. สร้างความตระหนักเรื่องการรักษาคุณภาพของสินค้าข้าวหลามทั้งในฐานะอาหารที่สะอาด
อร่อย ถูกอนามัย และในฐานะที่เป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชนและจังหวัดน่าน
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมสำคัญในการจัดทำโครงการปลูกป่า/สวนไผ่
ข้าวหลาม และการรักษาคุณภาพและภาพลักษณ์สินค้าให้ยั่งยืน
๔. จัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตามเส้นทางในหมู่บ้านข้าวหลามและพื้นที่เกี่ยวข้อง

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา ๒๕๕๔
ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

52112217 : MAJOR : CULTURAL RESOURCE MANAGEMENT

KEYWORD : MANAGEMENT OF COMMUNITY ECONOMY

PLEOTHIAN JEDSADACHAIYUT : MANAGEMENT OF KHAO LARM PRODUCTION IN RELATION WITH COMMUNITY ECONOMY AT BAN-A-HAM, TAMBON THA WANG PHA, AMPHOE THA WANG PHA, NAN PROVINCE. THESIS ADVISOR: PROF. SAYAN PRAICHARNJIT. 178 pp.

This qualitative study is aimed to value and enhance the economic potential and propose sustainable management guidelines in the production of Khao Larm at Ban A-Ham, Nan province.

The results of study illustration the high economic value of Khao Larm products to village community, local region in Amphoe Tha Wang Pha and to Nan Province in general. Khao Larm of Ban-A-Haam is now the identity of the village, Amphoe Tha Wang Pha and Nan Province. Its production and distribution maintain permanent occupation of producers, contributors and the groups that provide bamboo trees, rice, beans, coconut, sugar and wood-fuel. Current issues that the villagers encounter is the lack of bamboo tree which is cut from natural forest.

This study proposes guidelines to sustain the production of Khao Larm Ban A-Ham as follows :

1. Promoting the plantation of bamboo in the village and near by areas in Tambon Tha Wang Pha and reduce the use of bamboo trees from natural forest.
2. Producers should sustain the quality of Khao Larm not only for the healthy food to please tourists and consumers, but also to preserve the identity of the village and the province.
3. The local government has to be the host in the bamboo plantation, production, distribution in order to maintain the quality and image of Khao Larm Ban-A-Haam.
4. Organization of cultural touristic routes in accompany with cultural resource and way of sufficiency life in the village.

Program of Cultural Resource Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature.....

Thesis Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากความร่วมมือของบุคคลหลายๆท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาแก่ผู้ศึกษาในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์สายันต์ ไพเราะชญัตร์ อาจารย์ผู้ให้แรงบันดาลใจในการศึกษา คอยแนะนำ ส่งเสริม ช่วยปรับปรุงแก้ไข และกระตุ้นเตือน จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยดี รวมไปถึงอาจารย์ท่านอื่นๆที่ได้ประสาทความรู้และให้คำแนะนำแก่ผู้ศึกษา ทั้งอาจารย์ที่คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์จากภาควิชา ประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รวมไปถึงอาจารย์พิสิฐ เจริญวงศ์ และรองศาสตราจารย์นิก เลิศชาญฤทธิ์ ที่ได้สละเวลามาเป็นคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

กราบขอบพระคุณพ่อแม่ ที่ได้ให้ชีวิต ให้ความรัก ให้การดูแลเป็นอย่างดี ครอบครัว เจษฎาชัยยุทธ์ และครอบครัวกันพิน ที่คอยให้ความอบอุ่นอยู่เสมอ เพื่อนๆ ม.๖/๗ โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม รุ่น ๓๔, เพื่อนๆประวัติศาสตร์ ๕๕ และพี่ๆเพื่อนๆ CRM ทุกคน ที่คอยให้กำลังใจ อยู่เคียงข้างกันเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ ประโยชน์ และคุณงามความดีที่เกิดจากการศึกษาในครั้งนี้ ให้กับผู้ผลิตข้าวหอมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตทุกท่าน ที่ช่วยเหลือผู้ศึกษาในการให้ข้อมูล เป็นอย่างดีเหมือนลูกหลานของท่านคนหนึ่ง และขอบพระคุณสานต่อให้กับลูกหลานคนเมื่อนาน ทุกท่าน ที่มีความรักต่อถิ่นฐานบ้านเกิด เพื่อที่จะเป็นแรงบันดาลใจในการจัดการทรัพยากร วัฒนธรรมของคนเมื่อนานในอนาคตต่อไป